marzec 2022, nr 3 (323)

Samorządowe

Nasze Zabrze

Nr indeksu: 328855 • ISSN 1232-1400 • Wydanie bezpłatne

SOLIDARNI Z UKRAINĄ!

eprasa.pl 6a1899a

ADOS Diagnoza

Diagnoza Spektrum Autyzmu wykonywana testem ADOS

CO TO JEST ADOS ?

ADOS - TO PROTOKÓŁ OBSERWACJI OBJAWÓW AUTYZMU, OKREŚLANY JAKO „ZŁOTY STANDARD" DIAGNOZY AUTYZMU NA ŚWIECIE.

PODCZAS BADANIA DIAGNOSTA PROPONUJE DZIECKU/DOROSŁEMU KILKANAŚCIE WSPÓLNYCH AKTYWNOŚCI I TEMATÓW ROZMOWY.

ADOS - POMAGA WYKRYĆ SPEKTRUM AUTYZMU U DZIECI OD 12 MIESIĄCA ŻYCIA, ALE TAKŻE U MŁODZIEŻY I U DOROSŁYCH.

GDZIE MOŻNA WYKONAĆ DIAGNOZĘ ?

W SPECJALISTYCZNEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ "MIRIADA" W BYTOMIU PRZY UL. WOŹNIAKA78.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY !

Więcej informacji pod adresem: biuro@poradnia-miriada.pl
lub pod nr telefonu: 728 - 309 - 492

epiasa.pl 6a1899a

JESTEŚMY BLISKO NASZYCH PRZYJACIÓŁ Z UKRAINY

Solidarni z Ukrainą!

Wojna w Europie XXI wieku jeszcze niedawno wydawała się czymś nie do pomyślenia. Rosyjski atak na Ukrainę pokazał jednak, że pokój nie jest nam dany na zawsze. W tych dramatycznych okolicznościach szczególnego znaczenia nabiera nasze partnerstwo z ukraińskim miastem Równe.

Dziś, patrząc na Ukrainę, wszyscy jeszcze bardziej zdajemy sobie sprawę z tego, jak cenną wartością jest pokój – podkreśla prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – W trakcie spotkań z naszymi miastami partnerskimi zawsze o nim myślimy. Szczególnie wspominam uroczystość pod Dzwonem Pokoju we włoskim Rovereto, w której uczestniczyłam z zabrzańską młodzieżą oraz naszą orkiestrą górniczą. Mam w pamięci moje rozmowy z przyjaciółmi z miasta partnerskiego Zahlé w Libanie, którzy ciągle przeżywają konsekwencje wojny. Budowanie wspólnego europejskiego domu towarzyszy nam także w naszych relacjach z niemieckimi miastami partnerskimi Essen i Sangerhausen. Myśl o pokoju obecna jest także w kontaktach z przyjaciółmi z angielskiego Rotherham, francuskiego Seclin, słowackiej Trnawy i szweckiego Lund. Jednak nasze serca i myśli dziś szczególnie skierowane są w stronę Ukrainy. Wracam pamięcią do licznych wizyt w mieście Równe, jak i odwiedzin delegacji tego miasta partnerskiego w Zabrzu. W tym trudnym czasie wyrażamy solidarność oraz zapewniamy o naszym wsparciu – dodaje prezydent Zabrza.

Fot. UM Zabrze

Przypomnijmy, że Zabrze ma szczególnie silne związki z Ukrainą za sprawą trwającej już od 21 lat współpracy z miastem Równe. 25 stycznia minęło dokładnie 21 lat od podpisania umowy o partnerstwie obu miast. Te ponad dwie dekady oznaczały wiele wspólnych działań w obszarach medycyny, kultury, sportu, polityki społecznej, a także wymiany doświadczeń samorządowych. Ukraińskie delegacje uczestniczyły w wielu branżowych konferencjach organizowanych w Zabrzu, które dotyczyły zarówno dobrych praktyk w dziedzinie turystyki, ochrony zdrowia, jak i działań na rzecz osób z niepełnosprawnością czy też poprawy jakości powietrza. Przedstawiciele Równego podkreślali w czasie wideokonferencji, jak ważne jest dla nich partnerstwo z Zabrzem w obszarze medycyny. Zwracali przede wszystkim uwagę na współpracę ze Śląskim Centrum Chorób Serca oraz prof. Marianem Zembalą, co przyczynia się do rozwoju kardiochirurgii na Ukrainie. GOR

Drodzy przyjaciele

Rosja zapoczątkowała na terytorium Ukrainy agresję na pełną skalę. Na Ukrainie wprowadzono stan wojenny. Prosimy społeczność światową i wszystkich naszych przyjaciół i znajomych o pilną interwencję i zatrzymanie Putina.
Ukraina musi zostać zachowana. Będziemy walczyć i bronić naszego kraju.
Nie poradzimy sobie bez Waszego wsparcia!!! Najpierw uprzejmie prosimy Państwa o wsparcie w środowisku medialnym, ponieważ jest to jeden z najbardziej znaczących elementów.
Docenilibyśmy również pomoc dla naszego personelu medycznego i innych służb, które będą pracowały w tym trudnym dla Ukrainy czasie. Przezwyciężymy wszystko wspólnie, a spokojne niebo będzie nad naszymi głowami, ponieważ Bóg i prawda są z nami.
Dzisiaj trzymamy podniesioną głowę, ponieważ jesteśmy w naszej Ojczyźnie i jesteśmy gotowi jej bronić.

Oleksandr Tretyak, Mer Równego

eprasa.pl 6a1899a

W NUMERZE

Solidarni z Ukrainą! str. 3
Możesz pomóc! str. 4-5
Ruszyła budowa centrum przesiadkowego przy ulicy Goethego str. 6-7
Pięknieją kolejne szkoły i przedszkola str. 8-9
Rada Miasta Zabrze – posiedzenia komisji str. 10
W marcu wybierzemy dzielnicowych radnych str. 11
Dla poprawy jakości powietrza str. 12
Muzyka pomaga w powrocie do zdrowia str. 13
Aleja Korfantego połączy południe z północą miasta str. 14-15
Oddali życie za Ojczyznę str. 16
W podziękowaniu za pracę na rzecz mieszkańców str. 17
Muzeum zachwyca już od wieku str. 18-19
O polimerach ponad granicami str. 20
Najlepsze życzenia dla wszystkich pań! str. 21
Widziane w Bytomce str. 22
Zostaw swój 1 procent podatku w Zabrzu str. 23
Grad goli w walce o puchar str. 24
Nowy napastnik Trójkolorowych str. 25
Historia pewnego pomnika str. 26-27
Od Café Silesia do Galerii Muzeum Miejskiego (cz. II) str. 28-29
Rozrywka str. 30

Pobierz gazetę w wersji elektronicznej

W NASZYM MIEŚCIE RUSZYŁA AKCJA POMOCY OBYWATELOM UKRAINY

Możesz pomóc!

Trwa zbiórka darów i przygotowywane są kolejne miejsca noclegowe. Przy ul. Wyzwolenia 9 uruchomiony został Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. W obliczu rosyjskiej napaści na Ukrainę zabrzanie nie pozostali bierni i ruszyli z pomocą.

W Zabrzu przyjmujemy już uchodźców z Ukrainy. Zorganizowaliśmy na razie w różnych lokalizacjach kilkadziesiąt miejsc. Pomoc obejmuje nie tylko zapewnienie doraźnego miejsca zakwaterowania, ale także wyżywienie. Uchodźcy objęci są ponadto opieką socjalną i pomocą psychologiczną – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

W naszym mieście miejsca noclegowe przygotowane są m.in. w hali widowiskowo-sportowej „Pogoń" przy ul. Wolności 402 oraz w hostelu Guido przy ul. 3 Maja 93. Uchodźcy potrzebujący noclegów mogą kontaktować się z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Zabrzu pod numerem tel. 32 37 33 388. Z kolei przy ul. Wyzwole-

JAK PRZEKAZAĆ DAROWIZNĘ?

Dla zapewnienia pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wojny w Ukrainie Zabrze przygotowało specjalne subkonto na rachunku Urzędu Miejskiego. Zainteresowane osoby oraz firmy mogą wpłacać tam darowizny na rzecz obywateli Ukrainy. W pierwszej kolejności fundusze te przekazane zostaną na zakup środków medycznych dla szpitala w Równem.

Wpłat należy dokonywać zgodnie z poniższym:
Miasto Zabrze
41-800 Zabrze, ul. Powstańców Śląskich 5-7
Tytuł przelewu: „Darowizna na pomoc dla Ukrainy"
Przelewy krajowe na numer rachunku:
03 1050 1070 1000 0090 3268 5357
Przelewy zagraniczne na numer rachunku IBAN:
PL03 1050 1070 1000 0090 3268 5357
Dodatkowe dane do przelewów zagranicznych
Kod BIC Swift ING Banku Śląskiego: INGBPLPW.
Rachunek obsługiwany jest przez ING Bank Śląski S.A.

eprasa.pl 6a1899a

▶ Zbiórka darów w Centrum Organizacji Pozarządowych Fot. UM Zabrze

nia 9 uruchomiony został Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Jego pracownicy udzielają informacji w zakresie dostępnych form pomocy. Jednocześnie można tu zgłosić chęć udostępnienia mieszkania. Na miejscu obecny jest tłumacz.

Punkt czynny jest w godzinach 7.30–15.30. Więcej informacji można uzyskać pod numerem telefonu 503 987 791. Po godzinie 15.30 informacji udziela Wydział Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego pod numerem 32 37 33 388.

Zbiórka darów dla osób dotkniętych wojną w Ukrainie odbywa się m.in. w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4. Mile widziani są również wolontariusze. – Zabrzańskie organizacje pozarządowe zgłosiły chęć pomocy, ale na pewno każda para rąk będzie potrzebna – mówi Piotr Litaniuk z COP.

GDZIE PRZEKAZAĆ WSPARCIE RZECZOWE?

Osoby i instytucje zainteresowane przekazaniem wsparcia rzeczowego dla poszkodowanych rosyjską agresją obywateli Ukrainy mogą skontaktować się z Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4. Do siedziby COP można przynosić żywność o długiej dacie przydatności do spożycia (konserwy, ryż, kasza, makarony itd.), środki opatrunkowe, higieniczne i sanitarne, koce, śpiwory, pościel itp. Przyjmowane będą tylko artykuły nowe. Punkt czynny jest w dni powszednie w godzinach 8.00–19.00, a w soboty i niedziele 10.00–15.00. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 32 271 04 74 lub 512 240 287.

Do akcji pomocy włączyli się także zabrzańscy strażacy. – Działania militarne oznaczają zwiększoną liczbę pożarów. W efekcie potrzeba dużo sprzętu ratowniczo-gaśniczego. W Zabrzu zainicjowaliśmy zbiórkę sprzętu i wyposażenia. Na tę zbiórkę złożyły się wszystkie jednostki działające w Zabrzu, w tym cztery jednostki OSP – mówi st. bryg. Tomasz Bajerczak, komendant miejski Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu. – Sprzęt w postaci wyposażenia osobistego, a także węży pożarniczych, pomp czy agregatów trafi do komendy wojewódzkiej PSP w celu dalszego przekazania braci strażackiej na Ukrainie – dodaje.

Zbiórki najbardziej potrzebnych rzeczy zorganizowano także w szkołach, przedszkolach oraz innych instytucjach. To wszystko pokazuje, że los innych nie jest nam obojętny. GOR

▶ Akcja pomocy w Szpitalu Miejskim Fot. Szpital Miejski

▶ Do pomocy włączyli się również zabrzańscy strażacy Fot. UM Zabrze

eprasa.pl 6a1899a

▶ Tak ma wyglądać gotowy obiekt przy ul. Goethego Fot. UM Zabrze

TO PROJEKT, DZIĘKI KTÓREMU PODRÓŻOWANIE PO ZABRZU BĘDZIE SZYBSZE, BEZPIECZNIEJSZE I BARDZIEJ KOMFORTOWE

Ruszyła budowa centrum przesiadkowego przy ulicy Goethego

To projekt, który z jednej strony ułatwi poruszanie się po Zabrzu, z drugiej przyczyni się do poprawy jakości powietrza w mieście. W miejscu dotychczasowego dworca autobusowego przy ul. Goethego ruszyła budowa nowoczesnego centrum przesiadkowego. Dla pasażerów przygotowano tymczasowe przystanki na pobliskim placu Dworcowym.

W lutym popularna „Belka" została ogrodzona, a budowlańcy rozebrali wysłużone wiaty przystankowe. W marcu mają już ruszyć właściwe roboty. Kubaturowy obiekt, który zastąpi dworzec autobusowy przy ul. Goethego, z pewnością robi wrażenie. Znalazło się w nim miejsce m.in. na wielopoziomowy parking i punkty handlowo-usługowe. Całość ma zwieńczyć zaprojektowany na dachu ogród.

– Z jednej strony to pomysł architekta, który wspaniale starał się wkomponować centrum w zabudowany teren. Z drugiej określony w przepisach wymóg zachowania tzw. powierzchni biologicznie czynnej przy tego typu inwestycjach –

eprasa.pl 6a1899a

POWIEDZIELI NAM

MAŁGORZATA MAŃKA-SZULIK, prezydent Zabrza
Przypomnijmy, że na realizację obu ważnych dla mieszkańców inwestycji pozyskaliśmy dofinansowanie ze środków unijnych o wartości blisko stu milionów złotych. Dzięki realizacji projektu poprawimy jakość komunikacji oraz przesiadania się na transport zbiorowy i rowerowy. Wzrośnie liczba miejsc parkingowych. Inwestycja podniesie poziom bezpieczeństwa. Istotnym efektem realizacji projektu będzie również redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza.

MAŁGORZATA WINIAREK-GAJEWSKA, prezes firmy NDI
Okres zimowy utrudnia rozpoczęcie robót, ale czas jest bardzo krótki, więc musimy się śpieszyć. W pierwszej kolejności musimy się zmierzyć z posadowieniem obiektu i wyeliminowaniem ewentualnych kolizji. Z naszych doświadczeń w pracy na Śląsku jest to zawsze największe wyzwanie, ponieważ wtedy napotykamy najwięcej nieoczekiwanych zdarzeń. Gdy z tym się uporamy i wyjdziemy z ziemi, inwestycja powinna przebiegać już bez większych zakłóceń.

GRAŻYNA SZCZEPAŃSKA-WABNIC, naczelnik Wydziału Realizacji Projektów UM
Biorąc pod uwagę skalę przedsięwzięcia, znaczenie dla mieszkańców oraz wysoką wartość inwestycji, jest to jeden z największych projektów realizowanych w naszym mieście. Pozyskanie przez miasto środków to jedno. Teraz muszą być one wydatkowane zgodnie z regułami. Ważne jest powiązanie realizacji rzeczowej projektu z występowaniem o kolejne transze środków. Jako Wydział odpowiadamy za monitorowanie montażu finansowego przedsięwzięcia i zapewnienie jego realizacji finansowej.

TOMASZ SATERNUS, dyrektor Jednostki Gospodarki Nieruchomościami
Prace przy ulicy Goethego postępują zgodnie z przyjętym harmonogramem. Aktualnie czekamy na zgłoszenia podwykonawców i w marcu chcielibyśmy ruszyć już pełną parą z robotami. Jednocześnie trwa procedura przetargowa dotycząca budowy centrum przesiadkowego w Rokitnicy. Wpłynęły trzy oferty, wszystkie mieszczą się w założonym budżecie. Aktualnie trwa analiza dokumentacji. Podpisanie umowy z wyłonionym w przetargu wykonawcą planujemy na kwiecień.

RAFAŁ KOBOS, naczelnik Biura ds. Inwestorów UM
Prace nad tym projektem rozpoczęliśmy już w 2016 roku. Konkurencja była duża, tym bardziej cieszy fakt, że to właśnie projekt zabrzański został najwyżej oceniony. Przy ulicy Goethego powstanie nowoczesny, proekologiczny obiekt spełniający wymogi XXI wieku. Przebudowana zostanie również infrastruktura drogowa. Docelowo dążymy do integracji centrum z koleją. Wiąże się to z przebudową linii kolejowej Wrocław-Kraków. Rozmawiamy w tej sprawie z PKP.

tłumaczy Tomasz Saternus, dyrektor Jednostki Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu. – Ogród ma umożliwić mieszkańcom odpoczynek i podziwianie panoramy naszego pięknego miasta – dodaje.

Centrum przesiadkowe przy ul. Goethego ma być gotowe do końca kwietnia 2023 r. Tymczasem trwa postępowanie przetargowe dotyczące budowy obiektu w Rokitnicy. Aktualnie trwa analiza złożonych ofert. – Przypomnijmy, że na realizację obu ważnych inwestycji pozyskaliśmy dofinansowanie ze środków unijnych o wartości blisko stu milionów złotych. Dzięki realizacji projektu poprawimy jakość komunikacji oraz przesiadania się na transport zbiorowy i rowerowy. Wzrośnie również liczba miejsc parkingowych. Inwestycja będzie służyła mieszkańcom Zabrza oraz podniesie poziom bezpieczeństwa. Istotnym efektem realizacji projektu będzie redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

A warto zwrócić uwagę, że miasto nie zamierza poprzestać na budowie dwóch centrów przesiadkowych. Dwa kolejne obiekty mają powstać przy ulicach Przystankowej oraz Makoszowskiej. GOR

eprasa.pl 6a1899a

TRWA PROGRAM TERMOMODERNIZACJI OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Pięknieją kolejne szkoły i przedszkola

Mimo trwającej epidemii, w Zabrzu z powodzeniem realizowany jest program termomodernizacji szkół i przedszkoli. W tym roku aż dziewięć placówek zyskuje nowy wygląd, co przekłada się na poprawę estetyki obiektów i stanu powietrza w mieście.

▶ Pani Katarzyna z dziećmi przed Przedszkolem nr 23 Fot. Igor Cieślicki

To bardzo ważne, by mali zabrzanie wychowywali się i uczyli w dobrych warunkach i przyjaznej atmosferze. Każde pozytywne doświadczenie uczniów i przedszkolaków przełoży się na ich sukcesy w przyszłości – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – Dzięki wykonanym termomodernizacjom koszty utrzymania placówek spadają średnio o jedną trzecią. Budynki zyskują również na estetyce. Równie ważny jest efekt ekologiczny w postaci wyraźnego zmniejszenia ilości emitowanych do atmosfery zanieczyszczeń – dodaje.

W ramach prowadzonych termomodernizacji ocieplane są ściany i dachy budynków, wymieniane okna i drzwi zewnętrzne, pojawiają się nowe instalacje centralnego ogrzewania. Często zakres prac jest jednak dużo szerszy. Tak jest m.in. w przypadku Przedszkola nr 36 przy ul. Heweliusza 36, gdzie remont objął również instalacje elektryczną i kanalizacyjną oraz budowę podjazdu dla niepełnosprawnych. Modernizacja budynku będzie kosztować około 4 mln zł.

Warte ponad 3,8 mln zł roboty trwają w Szkole Podstawowej nr 28, gdzie przy okazji termomodernizacji dotychczasową szatnię przekształcono w salę gier i zabaw ruchowych. Na wiosnę zaplanowano zakończenie remontu w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego przy ul. 3 Maja. Wartość robót wynosi prawie 1,3 mln zł. – Zakres prowadzonych prac jest bardzo duży. Oprócz ocieplenia ścian i dachu wymieniono nieszczelne okna, całą sieć centralnego ogrzewania, instalację hydrantową oraz drzwi zewnętrzne – wylicza Ryszard Gruca, dyrektor CKPiU. – Zadanie realizowane jest w trakcie normalnego funkcjonowania szkoły i odczuwalne są już skutki przeprowadzonych prac. W budynku jest ciepło, nie przewiewa wiatr, nowe oblicze zyskały najważniejsze dla uczniów sale dydaktyczne: pracownia komputerowa i dwie duże sale na II piętrze oraz sala konferencyjno-dydaktyczna na I piętrze. Prowadzone prace mają wielkie znaczenie dla całej społeczności Centrum. Oto nabiera blasku ostatni budynek. Wraz ze zrewitalizowanymi wcześniej bu-

eprasa.pl 6a1899a

▶ Robert Lorek Fot. Igor Cieślicki

▶ Dyrektor CKPiU Ryszard Gruca w wyremontowanej pracowni komputerowej Fot. Igor Cieślicki

dynkami: dydaktycznym, Halą Zespołu Pracowni Technicznych i Halą Nowych Technologii stanowić będzie nowoczesne i świetnie wyposażone centrum kształcenia umiejętności zawodowych dla młodych i dorosłych mieszkańców Zabrza – dodaje.

- Ta szkoła prezentuje się bardzo zachodnio. Jest dużo świetnego sprzętu, z którego w wyremontowanych pomieszczeniach jeszcze lepiej się korzysta – mówi Robert Lorek, uczestnik finansowanego z Funduszy Europejskich bezpłatnego kursu obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie. - Ale nie samą infrastrukturą szkoła żyje. Tu są również nauczyciele z dużą wiedzą, którzy potrafią odpowiedzieć na każde pytanie – dodaje.

W drugim kwartale tego roku mają się zakończyć roboty w Przedszkolu nr 29. Budynek zyska m.in. instalację wentylacji mechanicznej, nowe ogrodzenie oraz wyposażenie gastronomiczne. W tym samym czasie ma również dobiec końca termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Mechaniczno-Samochodowych z salą gimnastyczną przy ul. Franciszkańskiej.

Przypomnijmy, że niedawno zakończono termomodernizację Przedszkola nr 23 przy ul. Ślęczka 9. Prace trwały ponad rok. Teraz dzieci, rodzice i pracownicy mogą korzystać z odnowionej placówki i nowych udogodnień. Prace pochłonęły ponad 1,5 mln zł. – Nasze przedszkole przeszło metamorfozę. Wyremontowany budynek przyciąga wzrok. Mamy piękne balustrady w kształcie ołówków, nowe okna, podłogi, drzwi. Wymalowane sale, kolorową przestrzeń, wszędzie jest jasno. To wszystko sprawia, że możemy z całą pewnością powiedzieć, że mamy komfortowe warunki. Dzieci z radością przychodzą do przedszkola, są zachwycone. To jest ich przedszkole. Bardzo się ucieszyły, kiedy po remoncie mogły tu wrócić – mówi Barbara Wolska, dyrektor Przedszkola nr 23.

Zadowolenia z remontu nie kryją również rodzice. – Duży plus. Bardzo mi się podoba – uśmiecha się Katarzyna Gałuszka, mama 5-letniego Tymka. – Syn teraz jeszcze chętniej chodzi do przedszkola. Opowiada, jak jest kolorowo i cieszy się z nowej kuchni. Wcześniej w przedszkolu był catering, teraz Tymon mówi, że smakuje mu jak w domu. We wrześniu córka będzie już w wieku przedszkolnym, będziemy się starali również o miejsce tutaj – dodaje pani Katarzyna. MM, GOR

▶ Dzięki prowadzonym remontom budynki zyskują na estetyce i spadają koszty ich utrzymania Fot. Igor Cieślicki (2)

eprasa.pl 6a1899a

Zabrzańska rezolucja

Samorząd Miasta Zabrze, solidaryzując się z walczącą Ukrainą, dołącza do protestów wobec nieuzasadnionej agresji Federacji Rosyjskiej na niepodległy i suwerenny kraj. Stanowczo potępiamy naruszenie przez prezydenta Władimira Putina prawa międzynarodowego, poprzez poparcie przez Federację Rosyjską separatystycznych republik, stanowiących integralną część terytorium demokratycznej Ukrainy. Z bólem i współczuciem przyjmujemy wiadomości o konsekwencjach działań wojennych, które dotykają zarówno żołnierzy, jak i ludność cywilną, a w tym szczególnie dzieci, kobiety i osoby w podeszłym wieku. W trosce o uchodźców przygotowaliśmy miejsca zakwaterowania, wyżywienie oraz pomoc socjalną i psychologiczną. Pozostając w stałym kontakcie z rządowymi służbami antykryzysowymi, koordynowanymi przez Wojewodę Śląskiego, reagujemy na zmiany sytuacji. Apelujemy jednocześnie do firm, instytucji i wszystkich mieszkańców naszego miasta o otwartość na potrzeby Ukraińców szukających schronienia przed rosyjską inwazją na ich Ojczyznę, a także o życzliwość wobec obywateli tego kraju przebywających w Polsce. Wierzymy, że naród rosyjski jest przeciwny wojnie stanowiącej zagrożenie dla pokoju w Europie i świecie, a zarazem będącej największym aktem agresji od czasów zakończenia II wojny światowej.

Małgorzata Mańka-Szulik, Prezydent Zabrza
Łucja Chrzęstek-Bar, Przewodnicząca Rady Miasta Zabrze wraz z Radnymi

RADA MIASTA ZABRZE – POSIEDZENIA KOMISJI

KOMISJA BUDŻETU I INWESTYCJI

14.03 godz. 16.00 – Obchody 100-lecia miasta. Program i kierunki działań, budżet, wydawnictwa oraz identyfikacja obchodów w przestrzeni publicznej.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA EKOLOGII

1.03 godz. 16.00 – Zieleń przydrożna, pasy zieleni, zielone ekrany – plany i zamierzenia.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA GOSPODARKI KOMUNALNEJ I ROZWOJU MIASTA

2.03 godz. 16.00 – Stan prac planistycznych nad planowaniem przestrzennym.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA KULTURY I DZIEDZICTWA

14.03 godz. 16.00 – Obchody 100-lecia miasta – program i kierunki działań, budżet, wydawnictwa oraz identyfikacja obchodów w przestrzeni publicznej.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA OŚWIATY

3.03 godz. 16.00 – Działalność Szkoły Mistrzostwa Sportowego – wizyta w Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego. Komisja wyjazdowa.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA PRAWA I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

7.03 godz. 14.00 – Informacja Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu o stanie zagrożenia pożarowego z uwzględnieniem budynków pomocy społecznej.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA REWIZYJNA

24.03 godz. 14.30 – Kontrola umowy gminy Zabrze z firmą PREM Sp. z o.o. Sprawy bieżące i organizacyjne. Kontynuacja posiedzenia z 10 lutego 2021 roku.

31.03 godz. 14.30 – Podsumowanie akcji „Zima 2021-2022".

KOMISJA SPORTU, TURYSTYKI I REKREACJI

7.03 godz. 12.30 – „Senior na sportowo" – planowane działania organizacji pozarządowych w 2022 r.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA ZDROWIA I POLITYKI SPOŁECZNEJ

3.03 godz. 13.30 – Realizacja pomocy społecznej w mieście w okresie epidemii. Obszary, zadania i problemy.

16.03 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA DS. UTWORZENIA NOWYCH DZIELNIC

2.03 godz. 15.00 – Omówienie propozycji zmian do statutów dzielnic. Kontynuacja posiedzenia z 4.01.2022 r.

DYŻURY RADNYCH

W marcu radni pełnią dyżury zarówno w ratuszu przy ul. Religi 1 (pokój nr 63), jak i poza siedzibą Urzędu Miejskiego. Szczegółowy harmonogram dostępny jest na stronie internetowej www.miastozabrze.pl.

eprasa.pl 6a1899a

PRZED NAMI WYBORY DO ZABRZAŃSKICH RAD DZIELNIC

W marcu wybierzemy dzielnicowych radnych

Na 20 marca zaplanowano wybory do zabrzańskich Rad Dzielnic. Łącznie wybierzemy 321 radnych. W połowie lutego poznaliśmy nazwiska kandydatów.

Z radością informuję, że w marcu wybierzemy nowe Rady Dzielnic we wszystkich dzielnicach Zabrza. Cieszę się, że wspólnie będziemy pracować nad dalszym rozwojem naszego miasta – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

W związku z utworzeniem w naszym mieście nowych dzielnic marcowe wybory będą dotyczyć 21 jednostek pomocniczych. W zdecydowanej większości z nich dzielnicowych radnych będzie piętnastu, jedynie w dzielnicy Centrum Południe ich liczba sięgnie 21.

W połowie lutego opublikowane zostały listy zarejestrowanych kandydatów na radnych w poszczególnych dzielnicach. Do 17 marca sporządzony zostanie spis wyborców. Zaplanowane na 20 marca głosowanie odbywać się będzie w godzinach od 8.00 do 17.00. By wziąć udział w wyborach, należy mieć ukończonych 18 lat i na stałe zamieszkiwać w danej dzielnicy.

– Radni dzielnicowi nie tylko aktywizują lokalną społeczność, ale także wychodzą z cennymi inicjatywami i pomagają w przeprowadzaniu istotnych dla zabrzan działań. Nie do przecenienia jest także ich rola w podejmowaniu przez miasto kierunków rozwoju. Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy zgłosili swoją gotowość do pracy. Należy podkreślić, że dzielnicowi radni to społecznicy, którzy przeznaczając swój czas, energię i zaangażowanie, nie pobierają żadnego wynagrodzenia. Zachęcam do udziału w marcowych wyborach – podsumowuje prezydent Małgorzata Mańka-Szulik. MM

KIEDY GŁOSUJEMY?

20 marca 2022 r.
8.00–17.00

eprasa.pl 6a1899a

DLA POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA

DOFINANSOWANIE NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ DLA PROJEKTU „ŚLĄSKIE. PRZYWRACAMY BŁĘKIT"

Prawie 26 mln zł dotacji dla województwa śląskiego przekaże Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach unijnego projektu LIFE. Środki te zostaną wykorzystane na podejmowanie działań służących poprawie jakości powietrza w regionie.

Wiceprezes NFOŚiGW Paweł Mirowski Fot. Patryk Pyrlik/UMWS

– Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej koncentrujący się wyłącznie na rozwiązywaniu ważnych problemów środowiskowych i klimatycznych, szczególnie przez stosowanie innowacyjnych rozwiązań dotyczących ich ochrony. LIFE wspiera ambitne podmioty, które chcą podejmować działania na rzecz środowiska, chronić nasze naturalne dziedzictwo i zmagać się ze zmianami klimatu, a Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej im w tym pomaga, udostępniając swoje środki i wiedzę ekspercką – deklaruje Paweł Mirowski, wiceprezes NFOŚiGW.

Wartość całego programu „Śląskie. Przywracamy błękit" opiewa na kwotę 76 mln zł. Oprócz środków z programu LIFE w wysokości 45 mln zł, z NFOŚiGW w wysokości 26 mln, pulę tę uzupełniają środki województwa śląskiego oraz samorządów, w tym Zabrza. – Cieszy mnie, że możemy dołączyć do projektu „Śląskie. Przywracamy błękit" . Wszyscy oddychamy tym samym powietrzem i to od nas zależy jego jakość – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

Główne kierunki projektu „Śląskie. Przywracamy błękit" to m.in. stworzenie systemu wsparcia doradczego (eko-doradcy), ograniczenie emisji transportowej, koncepcje zwiększenia obszarów zieleni, przyspieszenie tempa wymiany urządzeń grzewczych małej mocy, modele zmniejszenia oddziaływania środowiskowego w budynkach użyteczności publicznej, utworzenie regionalnego systemu eko-informacji mieszkańca, skoordynowanie wykorzystania środków krajowych i zagranicznych na rzecz poprawy jakości powietrza.

– Możemy stawiać ten wniosek jako wzór i przykład, jak w sposób przejrzysty i merytoryczny prezentować cele związane z ochroną środowiska. Śląskie jest liderem w programie „Czyste Powietrze". Co szósty wniosek pochodzi ze Śląska, a 25 z 30 najaktywniejszych gmin w programie pochodzi właśnie z tego regionu. Wierzę, że ten program pokaże, że warto sięgać po te środki i realizować zadania z korzyścią dla mieszkańców, by mieli szansę oddychać czystym powietrzem. Czas mądrze inwestować w środowisko, by kolejne pokolenia mogły żyć w przyjaznym środowisku. Mam nadzieję, że dzięki tym środkom uda nam się te cele osiągnąć – podkreśla Paweł Mirowski.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

eprasa.pl 6a1899a

ZAJĘCIA Z MUZYKOTERAPII DLA PACJENTÓW CHORYCH NA COVID-19 W SZPITALU MIEJSKIM

Muzyka pomaga w powrocie do zdrowia

W Szpitalu Miejskim w Zabrzu pacjenci chorzy na COVID-19 uczestniczą w zajęciach muzykoterapii. Muzyka ich uspokaja, poprawia nastrój i motywuje do powrotu do zdrowia.

To kolejny innowacyjny projekt realizowany w Szpitalu Miejskim w Zabrzu Fot. Igor Cieślicki

W zajęciach wzięło już udział kilkudziesięciu pacjentów Fot. Szpital Miejski

Sesje terapeutyczne z wykorzystaniem muzyki odbywają się w zabrzańskiej placówce od kilku tygodni. Uczestniczą w nich pacjenci chorzy na COVID-19, u których często występują też inne schorzenia. Zajęcia prowadzi wolontariuszka Grażyna Leja-Franczyk, absolwentka pedagogiki resocjalizacyjnej oraz edukacji muzycznej, obecnie studentka III roku muzykoterapii na Akademii Muzycznej w Katowicach.

– Jedną z podstawowych zasad muzykoterapii jest dostosowanie rodzaju muzyki do potrzeb i preferencji pacjenta – podkreśla Grażyna Leja-Franczyk. – Zatem jeśli pracujemy z osobami starszymi, to towarzyszy nam muzyka ludowa czy tradycyjne polskie pieśni, które pacjenci są w stanie zaśpiewać czy nawet razem z nami zagrać. Ostatnio jeden ze starszych panów poprosił o piosenkę „Umówiłem się z nią na dziewiątą". Z kolei osoby młodsze częściej wybierają współczesne melodie – dodaje.

Liczba sesji i ich długość zależą wyłącznie od pacjenta, jego potrzeb i stanu zdrowia. – W przypadku na przykład pacjenta po wylewie i z COVID-em stosujemy technikę typu „musical speech stimulation", która wpływa zarówno na wydłużenie oddechu, jak i pomaga przywrócić zdolności tworzenia wypowiedzi, a jej skuteczność jest potwierdzona badaniami. Czasem bywa i tak, że w sesjach uczestniczą osoby w stanie paliatywnym. Wtedy korzystamy z muzyki, która uspokaja i wycisza – mówi Grażyna Leja-Franczyk. Podczas zajęć najważniejszym instrumentem jest głos pacjenta. Jeśli stan zdrowia na to pozwala, chory przyłącza się do śpiewania albo wręcz przejmuje w śpiewaniu inicjatywę. Prowadzący korzystają też z grzechotek, bębnów i innych instrumentów perkusyjnych. Zajęcia z muzykoterapii odbywają się w zabrzańskim szpitalu dwa razy w tygodniu. Trwają około trzech godzin. Od połowy stycznia skorzystało z nich kilkudziesięciu pacjentów.

– Chorzy bardzo sobie chwalą taki rodzaj zajęć. Muzyka ich relaksuje, wycisza, stanowi odskocznię od pobytu w szpitalu. Zauważamy, że dzięki muzykoterapii poprawia się u nich nastrój i nastawienie do leczenia. Wielu z nich prosi o dodatkowe zajęcia – mówi dr Mariusz Wójtowicz, prezes Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka – Szpital Miejski w Zabrzu. GOR

eprasa.pl 6a1899a

▶ W ramach projektu mają powstać m.in. dwa ronda Fot. UM Zabrze

WAŻNA DLA MIESZKAŃCÓW INWESTYCJA CORAZ BLIŻSZA REALIZACJI

Aleja Korfantego połączy południe z północą miasta

To jedna z najważniejszych inwestycji drogowych w naszym mieście. Pod koniec lutego Miejski Zarząd Dróg w Zabrzu zakończył przyjmowanie ofert na budowę przedłużenia alei Wojciecha Korfantego na odcinku od skrzyżowania z ulicą Heweliusza do ulicy Brygadzistów. Aktualnie trwa analiza dokumentacji.

eprasa.pl 6a1899a

▶ Piotr Zapalski przyznaje, że każda nowa droga jest zbawienna dla kierowców Fot. Igor Cieślicki

Dzięki nowej infrastrukturze poprawimy połączenie drogowe między północną i południową częścią naszego miasta oraz odciążymy ruch w śródmieściu – zwraca uwagę prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – Wykonanie zadania możliwe jest dzięki pozyskanym przez nas środkom zewnętrznym w wysokości 30 milionów złotych – dodaje.

W ramach przedsięwzięcia planowane jest wykonanie nowego odcinka drogi o długości około kilometra, dwóch rond turbinowych, obiektu mostowego nad jarem po kolei piaskowej w rejonie ulic 11 Listopada/Heweliusza, obiektu mostowego nad jezdniami ulic św. Wawrzyńca, Nadrzeczną oraz ciekiem wodnym. Powstaną zatoki autobusowe, ekrany akustyczne, a także ciągi dla rowerzystów i pieszych. Nowy odcinek drogi zostanie również odpowiednio oświetlony. Przypomnijmy, że przetarg dotyczący przedłużenia alei Korfantego został ogłoszony pod koniec grudnia. – Ważna dla mieszkańców Zabrza inwestycja jest coraz bliższa realizacji. Miejski Zarząd Dróg zakończył już przyjmowanie ofert. Trwa analiza dokumentacji – podsumowuje prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Na rozpoczęcie prac czekają zarówno kierowcy, jak i mieszkańcy ulic, po których aktualnie odbywa się ruch z centrum w kierunku Mikulczyc i z powrotem. – Na pewno odetchną mieszkańcy ulicy Nowodworskiej. W godzinach szczytu blokuje się również ulica Lipowa – mówi Piotr Zapalski, kierowca taksówki z Zabrza. – Bardzo dobrze, że przybywa dróg. To podstawa. Samochodów przybywa i dusimy się w naszych miastach. Każde takie udogodnienie jest zbawienne – podsumowuje pan Piotr. GOR

JEDNA Z NAJWAŻNIEJSZYCH ARTERII MIASTA

Danuta Bochyńska-Podloch, dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg w Zabrzu

Przedłużona aleja Korfantego będzie jedną z najważniejszych arterii miasta na osi północ-południe. Zdecydowanie odciąży ulice, którymi aktualnie odbywa się ruch. Będzie również stanowić niesamowity skrót do terenów specjalnej strefy ekonomicznej. Aktualnie trwa procedura przetargowa. Złożone zostały cztery oferty, wszystkie mieszczą się w założonym budżecie. Dokumentacja jest aktualnie analizowana. Na przełomie marca i kwietnia chcielibyśmy podpisać umowę z wykonawcą, który na realizację zadania będzie miał od tego momentu osiemnaście miesięcy.

KOLEJNA BEZPIECZNA DROGA

Joachim Wienchor, radny z Mikulczyc

Przedłużenie alei Korfantego to inwestycja bardzo oczekiwana przez mieszkańców. Już w 2004 roku wnioskowaliśmy o to jako Rada Dzielnicy. Bardzo się cieszę, że udało się ten projekt doprowadzić do realizacji. Dzięki temu nasze miasto wzbogaci się o kolejną bezpieczną drogę, a to, jako przewodniczącemu Komisji Prawa i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Miasta, szczególnie leży mi na sercu. Dziękuję za przychylność pani prezydent i całemu urzędowi. Bardzo się cieszę, że ten odcinek powstanie. Teraz pozostaje już tylko czekać na zakończenie budowy i jeździć.

eprasa.pl 6a1899a

Oddali życie za Ojczyznę

To święto, które zostało ustanowione w 2011 r. na cześć polskich bohaterów walczących w podziemiu z władzami komunistycznymi o pełną niepodległość państwa polskiego. Uroczystości z okazji przypadającego 1 marca Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych odbyły się również w Zabrzu.

Zabrzanie oddali hołd rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu oraz podpułkownikowi Łukaszowi Cieplińskiemu. Uroczystości zorganizowano przy upamiętniających ich tablicach w parku przy ul. 3 Maja oraz na ścianie kamienicy przy ul Wolności, w której mieszkał przed laty płk Łukasz Ciepliński.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych stał się okazją, by uhonorować mjr. Romana Grabowskiego, który został wyróżniony złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego. Mjr Grabowski jest inicjatorem przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie miejsc historycznych kaźni Narodu Polskiego, aktywnie działał na rzecz budowy pomnika Bohaterów Monte Cassino oraz przekazuje nieocenioną pomoc środowiskom harcerskim w naszym mieście. GOR

▶ Uroczystości przy pomniku Bohaterów Monte Cassino Fot. UM Zabrze

WITOLD PILECKI

Urodził się 13 maja 1901 r. Walczył w kampanii wrześniowej, następnie rozpoczął konspiracyjną działalność w Warszawie, tworząc wraz z innymi oficerami Tajną Armię Polską. W 1940 r. przedostał się do KL Auschwitz, by zbadać możliwości uwolnienia osadzonych tam więźniów. Utworzył w obozie tajną siatkę, prowadził akcję samopomocy wśród więźniów i wysyłał z obozu informacje, które ukazywały się w konspiracyjnej prasie krajowej i były przekazywane rządom Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. W 1943 r. uciekł z obozu. Walczył w powstaniu warszawskim. Po wojnie dzięki rtm. Witoldowi Pileckiemu dotarły na Zachód wiadomości o sfałszowanym referendum w Polsce, okolicznościach pogromu Żydów kieleckich czy fikcyjnych procesach i torturach. 8 maja 1947 r. Witold Pilecki został aresztowany i osadzony w więzieniu na Mokotowie. Oskarżono go o zdradę stanu i skazano na karę śmierci. Wykonano ją 25 maja 1948 r.

ŁUKASZ CIEPLIŃSKI

Urodził się 26 listopada 1913 r. w rodzinie o silnych tradycjach patriotycznych. Od 1936 r. służył w 62. Pułku Piechoty w Bydgoszczy. Uczestniczył w wojnie obronnej 1939 r. jako dowódca kompanii przeciwpancernej. Walczył w bitwie nad Bzurą i w Puszczy Kampinoskiej. W walkach pod Witkowicami z działka przeciwpancernego zniszczył sześć niemieckich czołgów i dwa wozy dowódcze. Po kapitulacji przedostał się na Węgry. Po powrocie do kraju zaangażował się w działalność konspiracyjną. Doskonalił struktury wywiadu i kontrwywiadu. Działał w Zrzeszeniu „Wolność i Niezawisłość". Od 1945 r. mieszkał w Zabrzu pod konspiracyjnym nazwiskiem Marian Kaczmarek. W listopadzie 1947 r. został aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. Trafił do więzienia na Mokotowie w Warszawie. Po brutalnym śledztwie został skazany na karę śmierci. Zabito go strzałem w tył głowy 1 marca 1951 r.

eprasa.pl 6a1899a

▶ Prof. Andrzej Paradysz
Fot. Igor Cieślicki

▶ Izabela Van den Bossche
Fot. Fortum

▶ Dr Mariusz Wójtowicz
Fot. Igor Cieślicki

▶ Mariusz Drogokupiec Fot. UM Zabrze

▶ Arkadiusz Hołda
Fot. AŚNS

POWIĘKSZA SIĘ GRONO LAUREATÓW NAGRODY „ZABRZAŃSKA ATENA”

W podziękowaniu za pracę na rzecz mieszkańców

Konsekwentnie podejmują ambitne wyzwania i realizują przedsięwzięcia służące mieszkańcom. Tacy są laureaci wyróżnień „Zabrzańska Atena”. Ich grono powiększa się właśnie o kolejnych pięć osób.

Od lat wyróżniamy wybitne osoby i instytucje, które swoją działalnością w sposób szczególny pomnażają potencjał i uczestniczą w rozwoju naszego miasta. Serdecznie gratuluję osiągnięć i dziękuję za codzienną pracę na rzecz Zabrza i jego mieszkańców – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

Wśród tegorocznych laureatów „Zabrzańskiej Ateny” jest m.in. Izabela Van den Bossche, wiceprezes ds. komunikacji City Solutions, Fortum. W Zabrzu znamy ją z projektów społecznych, w jakie angażuje się fiński koncern energetyczny. Wystarczy wspomnieć o akcjach „Fortum dla śląskich dzieci” czy „Lato z Teatrem”. Izabela Van den Bossche udowadnia, że pojęcie społecznej odpowiedzialności biznesu nie jest pozbawionym treści frazesem.

Od ponad 20 lat z edukacją związany jest Mariusz Drogokupiec. Jego życiowe motto to słowa „Anything is possible”, czyli „Wszystko jest możliwe”. Udowadnia to w Zabrzu, gdzie stoi na czele Międzynarodowych Szkół. Do działających w nich przedszkola i podstawówki dołączyło w ubiegłym roku liceum.

Gdy słyszy się słowa Zabrze i urologia, na myśl przychodzi jedno nazwisko – profesor Andrzej Paradysz. Szef Kliniki Urologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, przewodniczący Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Urologicznego od lat niesie pomoc chorym, przywracając im nadzieję.

Z wykształcenia architekt, na co dzień charyzmatyczny przedsiębiorca. Konsul Szwecji, założyciel telewizji TVS, Radia Silesia i Wyższej Szkoły Technicznej, a obecnie Akademii Śląskiej Nauk Stosowanych, której jeden z wydziałów z powodzeniem działa w Zabrzu. Arkadiusz Hołda to prawdziwy człowiek renesansu, któremu wciąż nie brakuje ambitnych pomysłów.

Znakomitym specjalistą z zakresu ginekologii i położnictwa, ekspertem z zakresu diagnostyki i leczenia endometriozy jest dr Mariusz Wójtowicz. Szpital Miejski w Zabrzu, na czele którego stoi, stał się w ostatnich latach jedną z wiodących placówek ochrony zdrowia w regionie. Jej wizytówkami są między innymi Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. GOR

eprasa.pl 6a1899a

▶ Otwarta w 2010 r. nowa siedziba muzeum Folkwang Fot. Igor Cieślicki

W ESSEN, PARTNERSKIM MIEŚCIE ZABRZA, OBCHODZONO JUBILEUSZ 100-LECIA MUZEUM FOLKWANG

Muzeum zachwyca już od wieku

To właśnie rewitalizacja dawnych obiektów przemysłowych w Essen stała się inspiracją dla podobnych działań w Zabrzu. Efektem stało się udostępnienie turystom Kopalni Guido oraz Sztolni Królowa Luiza. W historię partnerstwa miast od początku wpisana była również wymiana doświadczeń w dziedzinie kultury i sztuki. Ważnym ich źródłem jest Muzeum Folkwang, które w lutym świętowało jubileusz 100-lecia.

Jestem pod ogromnym wrażeniem rozwoju instytucji, która opierając się o dziedzictwo epoki, gdy węgiel i stal stanowiły koło zamachowe gospodarki, łączy tradycję z wyzwaniami współczesności – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – Sposób podejścia do trudnego procesu restrukturyzacji przemysłu w Essen zainspirował nas przy wprowadzaniu programu rewitalizacji obiektów postindustrialnych dla celów turystycznych, społecznych, edukacyjnych i kulturalnych. Rozpoznawalnym w skali kraju i Europy tego przykładem jest między innymi Kopalnia Guido oraz nagrodzona Grand Prix Europa Nostra Sztolnia Królowa Luiza – dodaje.

Przypomnijmy, że historia kontaktów między Zabrzem a Essen sięga czasów przedwojennych. Na bazie tych relacji w 1953 r. Rada Miejska w Essen podjęła uchwałę o objęciu patronatem mieszkańców Zabrza, którzy emigrowali do Zagłębia Ruhry. Z przyczyn politycznych oficjalne kontakty między miastami nie były możliwe do końca lat 80. Dopiero po zmianie systemu politycznego w Polsce nowo wybrane władze samorządowe podjęły próby ich wznowienia. W czerwcu 2000 r.

eprasa.pl 6a1899a

doszło do pierwszej oficjalnej wizyty prezydenta Zabrza w Essen. Głównym motorem i twórcą programu współpracy był ze strony niemieckiej pochodzący z Bytomia prof. Heinz J. Kiefer. Ze strony Zabrza poproszony o pełnienie takiej roli został Klaus Kula, prezes Towarzystwa Miłośników Zabrza.

Rok później do Zabrza przyjechał nadburmistrz Essen. Wizyta ta była m.in. okazją do przekazania na rzecz szpitala w Biskupicach wartego 1,5 mln zł tomografu komputerowego ufundowanego przez Fundację Sióstr Elżbietanek z Essen. W kolejnych latach rozwijana była m.in. współpraca w dziedzinie kultury, gospodarki komunalnej oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Szczególnie intensywna stała się wymiana doświadczeń w zakresie turystyki przemysłowej. Essen, podobnie jak Zabrze, ma bowiem swoją perełkę na szlaku zabytków techniki. To Zollverein – bardzo dobrze zachowany XIX-wieczny kompleks obejmujący kopalnię węgla kamiennego i koksownię. Po zamknięciu został on objęty opieką konserwatorską, a dziś jest jedną z głównych atrakcji Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Chlubą Essen jest także przypominające zabrzańską Zandkę dawne osiedle robotnicze zbudowane na Wzgórzu Małgorzaty.

Przypomnijmy, że we wrześniu 2015 r. podpisana została umowa o partnerstwie Zabrza i Essen. – Podpisanie umowy o partnerstwie przeszło do historii wieloletnich relacji między Zabrzem i Essen, wpisując się w dobrosąsiedzkie stosunki Polski z Niemcami, oparte na fundamencie europejskiej jedności. To wyjątkowe wydarzenie przypieczętowało trwające ponad 60 lat współdziałanie wynikające przede wszystkim z potrzeby ludzkich serc. Umowa o partnerstwie wzbogaciła przyjaźń, z której jestem bardzo dumna – podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Z okazji jubileuszu muzeum przygotowano w Essen wystawę „Renoir, Monet, Gauguin. Obrazy płynącego świata" ze zbiorów Kojiro Matsukata i Karla Ernsta Osthausa. GOR

▶ Nadburmistrz Essen Thomas Kufen Fot. Rathaus Essen

▶ Przypominające Zandkę osiedle na Wzgórzu Małgorzaty Fot. Igor Cieślicki

▶ Zollverein, czyli XIX-wieczny kompleks obejmujący kopalnię węgla kamiennego i koksownię Fot. IC

eprasa.pl 6a1899a

OKOLICZNOŚCIOWA KONFERENCJA CENTRUM MATERIAŁÓW POLIMEROWYCH I WĘGLOWYCH PAN

O polimerach ponad granicami

Pamięci prof. Andrzeja Dworaka poświęcona będzie konferencja Silesian Meetings on Polymer Materials POLYMAT 2022. Zaplanowane na 17 marca wydarzenie organizuje zabrzańskie Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polskiej Akademii Nauk.

Prof. Andrzej Dworak był zabrzaninem związanym ze Śląskiem zarówno swoim pochodzeniem, jak i pracą zawodową – naukową i pedagogiczną. Od 2007 r. był dyrektorem Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych w Zabrzu, które pod jego kierownictwem stało się wiodącym, nowoczesnym Instytutem Polskiej Akademii Nauk na Śląsku, zorientowanym na badania podstawowe i stosowane materiałów makromolekularnych. Dzięki jego wysiłkom CMPW PAN uzyskało w 2011 r. status Instytutu Akademii oraz uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

Prof. Dworak w ramach wydarzeń, takich jak Dni Nauki, Skarbnikowe Gody, Industriada był zaangażowany w działalność edukacyjną pozwalającą na poszerzanie wiedzy uczniów. Prof. Andrzej Dworak był niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie chemii polimerów i materiałów polimerowych. Jego badania stały się podstawą wykorzystania polimerów do budowy różnego rodzaju nanomateriałów stosowanych w biologii czy medycynie regeneracyjnej i rekonstrukcyjnej, m.in. jako polimerowe nośniki do hodowli komórek i tworzenia arkuszy komórkowych.

▶ Śp. prof. Andrzej Dworak

Od 1995 r. prof. Dworak był organizatorem cyklicznych spotkań Międzynarodowego Gliwickiego Seminarium Polimerowego, a następnie konferencji Polimery nad Odrą POLYOR2011, a od 2014 r. międzynarodowej konferencji Silesian Meetings on Polymer Materials odbywającej się w Zabrzu.

Konferencja POLYMAT 2022 została zorganizowana z inspiracji przyjaciół profesora Andrzeja Dworaka. Jej uczestnikami będą wybitni naukowcy: prof. Brigitte Voit (Leibniz Institute of Polymer Research, Niemcy), prof. Rainer Haag (Freie Universität Berlin, Niemcy), prof. Stergios Pispas (National Hellenic Research Foundation, Grecja), prof. Axel Müller (Johannes Gutenberg University, Niemcy) i prof. Petar Petrov (Institute of Polymers, Bulgarian Academy of Sciences, Bułgaria). – Uczeni ci zaprezentują prace wiodących europejskich ośrodków związane tematycznie z zainteresowaniami naukowymi profesora Dworaka: nanomateriałami o specjalnych właściwościach i ich potencjalnym zastosowaniem – tłumaczy Bożena Szapska, sekretarz naukowy CMPW PAN. – POLYMAT 2022 odbędzie się pod auspicjami Europejskiej Federacji Polimerów, we współpracy z Komitetem Chemii Polskiej Akademii Nauk oraz Polskim Towarzystwem Chemicznym. Konferencja będzie doskonałą okazją do integracji środowiska naukowego uczelni i instytutów, studentów, ekspertów i inżynierów działających w obszarze precyzyjnie konstruowanych polimerów do nowych zastosowań – dodaje.

GOR

CMPW PAN

Zeskanuj kod QR i dowiedz się więcej na temat konferencji.

eprasa.pl 6a1899a

Fot. unsplash.com

8 MARCA OBCHODZIMY DZIEŃ KOBIET

Najlepsze życzenia dla wszystkich pań!

Chociaż o swoich żonach, córkach, mamach czy siostrach powinniśmy pamiętać przez cały rok, 8 marca to dzień, w którym należą im się szczególne względy. Dzień Kobiet obchodzony jest na świecie od pierwszych lat XX wieku. Tradycja ta mocno zakorzeniona jest również w Polsce.

Po raz pierwszy Dzień Kobiet obchodzony był 28 lutego 1909 r. w Stanach Zjednoczonych. Tradycję tę zapoczątkowała Socjalistyczna Partia Ameryki po zamieszkach i strajkach w Nowym Jorku. W 1910 r. Międzynarodówka Socjalistyczna w Kopenhadze ustanowiła obchodzony na całym świecie Dzień Kobiet, który służyć miał krzewieniu idei praw kobiet oraz budowaniu społecznego wsparcia dla powszechnych praw wyborczych dla kobiet.

Choć na przestrzeni lat w różnych krajach ukształtowało się sporo zwyczajów związanych ze świętem wszystkich pań, ich wspólnym mianownikiem są wręczane kobietom kwiaty. W Niemczech są to zwykle róże, we Włoszech gałązki akacji srebrzystej. W naszym kraju w okresie PRL były to obowiązkowo goździki. Później zostały one stopniowo wyparte przez tulipany. Ale to nie gatunek jest najważniejszy. Istotniejsze jest to, by obok Dnia Kobiet nie przechodzić obojętnie, a wobec pań, które są wokół nas, być tego dnia szczególnie serdecznym. Z okazji Dnia Kobiet składamy naszym Czytelniczkom najserdeczniejsze życzenia zdrowia i uśmiechu oraz tego, by ich panowie zawsze o nich pamiętali.

MM

Fot. unsplash

Fot. unsplash

Fot. unsplash

eprasa.pl 6a1899a

Widziane w Bytomce

LISTY DO REDAKCJI

Jestem częstym spacerowiczem w parku przy ul. Dubiela. Wielokrotnie przechodzę alejką usytuowaną przy rzece Bytomce. Chcąc nie chcąc obserwuję tę rzekę. Obserwował ją także mój ojciec, rocznik 1905. Od niego dowiedziałem się, że kiedyś Bytomka była czystą rzeką, a nawet w niej pływały ryby. Ja, Zabrzanin, urodzony w 1949 r., nigdy nie miałem okazji takiej rzeki widzieć. Dla mnie to był zawsze ściek z czarnym kolorem wody. Jako młodemu „synkowi" zapach fenolowy tej rzeki nawet się podobał.

Od pewnego czasu nasza Bytomka bardzo się zmienia. Już teraz można w niej obserwować zielone glony. Przy rzece gniazdują dzikie kaczki. Zapach fenolu pozostał u mnie już tylko w pamięci. Rzeka pachnie normalnie. Ciekawostką ostatnich dni jest zauważalna duża przeźroczystość wody. W niektórych miejscach widać już dno rzeki. Należy się spodziewać, że w niedługim czasie ponownie w rzece pojawią się ryby. W tym miejscu składam podziękowania ludziom, którzy przyczyniają się do poprawy stanu czystości naszej rzeki.

▶ Wyrzucona do Bytomki hulajnoga Fot. Aleksander Zdechlik

I wszystko byłoby w porządku, gdyby nie działalność niektórych ludzi. Do rzeki wrzucają oni wszystko: meble, opony samochodowe, lodówki, opakowania plastikowe, hulajnogi elektryczne itp. Czyżby oni myśleli, że te przedmioty są z cukru albo z soli i że w rzece rozpuszczą się?

W ostatnich dniach zauważyłem „zwodowane": wózek zakupowy prawdopodobnie ze sklepu Kaufland, plastikowy duży baniak oraz hulajnogę elektryczną. Widząc te obiekty na wodach Bytomki chciałoby się powiedzieć: Płyń po rzekach, morzach i oceanach świata. Sław imię polskiego stoczniowca i zabrzańskiego matoła.

Każda praca jest potrzebna, ale praca domorosłych zabrzańskich „stoczniowców" jest zapewne nieopodatkowana. Czyżby nasze służby miejskie nie mogły tej „działalności" odpowiednio docenić?

Aleksander Zdechlik

reklama

GABINET HIPERBARYCZNY
TERAPIA TLENOWA

TLENOTERAPIA
W KOMORZE
HIPERBARYCZNEJ

- **„REHABILITACJA PO COVIDZIE"** zastosowanie w około 100 dziedzinach medycyny, np. w ortopedii, kardiologii, neurologii, medycynie estetycznej itd.
- **MASAŻE NA ŁÓŻKU MASUJĄCYM**

41-800 Zabrze, ul. Jagiellońska 19
Blisko Śląskiego Centrum Chorób Serca (ŚCCS)

REZERWACJA TELEFONICZNA: 726 925 605
www.**tlenoterapiazabrze**.pl

eprasa.pl 6a1899a

NADCHODZI MOMENT COROCZNEGO ROZLICZENIA SIĘ Z FISKUSEM

Zostaw swój 1 procent podatku w Zabrzu

Rozliczając się z fiskusem warto pamiętać o możliwości przekazania jednego procenta podatku wybranej organizacji pożytku publicznego. W Zabrzu działa ich prawie czterdzieści. W 2021 r. nasze organizacje otrzymały z tego tytułu prawie 2,3 mln zł.

Zabrze od wielu lat przeznacza środki z budżetu miasta na finansowanie działań podejmowanych przez stowarzyszenia mieszkańców – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – Wspieramy organizacje pozarządowe, kluby sportowe oraz rady dzielnic. Od 2015 roku, w ramach budżetu partycypacyjnego, przeznaczamy na rzecz społeczności lokalnej kolejne kwoty. O ich wydatkowaniu decydują zabrzanie, którzy sami wskazują na potrzeby inwestycyjne, a następnie w głosowaniu decydują, które z nich zostaną realizowane. Nie zapomnijmy również o możliwości przekazania zabrzańskim organizacjom pożytku publicznego 1 procenta naszego podatku dochodowego. Sprawmy, aby nasze pieniądze wsparły inicjatywy służące mieszkańcom Zabrza – dodaje. GOR

Wykaz organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 rok

KRS	NIP	NAZWA
0000001816	6482002643	TURYSTYCZNY KLUB ŻEGLARSKI "KLAR" Z SIEDZIBĄ W ZABRZU
0000002937	6482365311	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ADAPTACJI OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN DO SPOŁECZEŃSTWA "ŻYJ I DAJ ŻYĆ" – ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO
0000003102	6482320521	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ CHORYCH – HOSPICJUM IM.MATKI TERESY Z SIEDZIBĄ W ZABRZU
0000004507	6481040860	ZABRZAŃSKIE TOWARZYSTWO RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ DZIECI SPECJALNEJ TROSKI W ZABRZU
0000008190	6482392259	STOWARZYSZENIE "MISERICORDIA" W ZABRZU
0000032332	6481101857	FUNDACJA NA RZECZ SZKÓŁ KATOLICKICH
0000039900	6482426047	STOWARZYSZENIE MUZYCZNE "PRELUDIUM" PRZY PAŃSTWOWEJ SZKOLE MUZYCZNEJ I I II STOPNIA IM. STANISŁAWA MONIUSZKI W ZABRZU
0000040274	9691321058	FUNDACJA "NADZIEJA-DZIECI"
0000049628	5541295133	POLSKIE TOWARZYSTWO LARYNGEKTOMOWANYCH
0000069136	6481029255	FUNDACJA ROZWOJU KARDIOCHIRURGII IM. PROFESORA ZBIGNIEWA RELIGI
0000097903	6482330560	STOWARZYSZENIE "KONTAKT" NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PRZY SPS NR 41 W ZABRZU
0000111765	6481821505	ZABRZAŃSKIE STOWARZYSZENIE RODZIN ABSTYNENCKICH "NOWE ŻYCIE"
0000137133	6482033968	FUNDACJA PRZYJACIÓŁ DZIECI Z CHOROBAMI SERCA
0000204986	6482499135	ŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH PŁETWONURKÓW
0000219230	6482517005	FUNDACJA ŚLĄSKIEGO CENTRUM CHORÓB SERCA
0000223459	6482520088	KATOLICKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH PRZYJACIÓŁ "MODLITWA I CZYN"
0000234028		STOWARZYSZENIE "INTEGRACJA" RODZICÓW, OPIEKUNÓW, PRZYJACIÓŁ DZIECI PRZY PRZEDSZKOLU NR 48 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ZABRZU
0000235849	6482559280	STOWARZYSZENIE "WIELKA FLOTA ZJEDNOCZONYCH SIŁ"
0000249468	6482553461	STOWARZYSZENIE SPORT-MED
0000288303	6482645476	FUNDACJA POMOCY ZWIERZĘTOM BEZDOMNYM "SZARA PRZYSTAŃ"
0000292978	6482649563	"PIASTUN-WYRÓWNYWANIE SZANS"
0000307781		FUNDACJA "ANDRZEJ" NA RZECZ PARAFII ŚW. ANDRZEJA W ZABRZU
0000321492	6482272093	TOWARZYSTWO POMOCY IM. ŚW. BRATA ALBERTA KOŁO ZABRZAŃSKIE
0000321930	6482691387	STOWARZYSZENIE "DOGI ADOPCJE"
0000332226	6482711196	POLSKIE TOWARZYSTWO LARYNGEKTOMOWANYCH GÓRNOŚLĄSKI ODDZIAŁ REJONOWY W ZABRZU
0000344726	6482329203	TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI W POLSCE – ODDZIAŁ W ZABRZU
0000351884	6482724299	STOWARZYSZENIE FENIX
0000382973		STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW MUZYKI CHÓRALNEJ "77" IM. NORBERTA KROCZKA
0000397539	6482765157	FUNDACJA WSPIERANIA SZKOŁY "NASZA TRÓJKA"
0000414081	6482765507	FUNDACJA GÓRNIKA ZABRZE
0000504286	6482770767	STOWARZYSZENIE SAMOPOMOCY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "ZABRZANKA"
0000526339	6482772163	FUNDACJA VADEMECUM
0000531566	6482772499	FUNDACJA POMOST
0000587319	6482753438	STOWARZYSZENIE PIŁKI RĘCZNEJ "POGOŃ 1945" ZABRZE
0000594265	6482776511	"BRAVE VOLLEY"
0000642346	6482779691	STOWARZYSZENIE INTEGRACJA I RODZINA

eprasa.pl 6a1899a

▶ W turnieju wzięło udział osiem drużyn Fot. UM Zabrze

ZA NAMI XXV MIĘDZYNARODOWY HALOWY TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ O PUCHAR PRZEWODNICZĄCEJ RADY MIASTA

Grad goli w walce o puchar

Aż 65 bramek padło w szesnastu meczach rozegranych w ramach XXV Międzynarodowego Halowego Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącej Rady Miasta Zabrze. O trofeum rywalizowało osiem drużyn, w tym trzy zagraniczne – z Ukrainy i z Czech.

Ten turniej wpisuje się w sportowe tradycje naszego miasta. Od 25 lat organizowali go kolejni przewodniczący Rady Miasta, teraz ja to przejęłam. Cieszę się, że w rywalizacji biorą udział bardzo dobre drużyny, w tym również zagraniczne – mówi Łucja Chrzęstek-Bar, przewodnicząca Rady Miasta Zabrze.

Tegoroczny turniej rozegrany został w pierwszy weekend lutego w hali widowiskowo-sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Matejki. W trakcie dwóch dni turniejowych w szesnastu meczach padło aż 65 bramek, w tym pięć w dwóch konkursach rzutów karnych. – Wszystkim należą się gratulacje za waleczność. Życzę dalszych sukcesów w przyszłości – mówi Bartosz Słysz, sędzia turnieju.

Okazały puchar zdobyła ostatecznie reprezentacja Śląskiego Związku Piłki Nożnej. – Chłopcy zapracowali sobie na ten wynik. Swoimi osiągnięciami potwierdzili, że znaleźli się w kadrze Śląska słusznie – mówi Wojciech Tomasiewicz, trener kadry Śląskiego ZPN.

– Jestem bardzo zadowolony, graliśmy dobrze i nie daliśmy szans przeciwnikom – uśmiecha się Igor Nolewajka z kadry Śląskiego ZPN, najlepszy strzelec turnieju. Najlepszym zawodnikiem został Filip Puchała z Małopolskiego ZPN. Z kolei Dominik Czeremski ze Śląskiego ZPN sięgnął po wyróżnienie dla najlepszego bramkarza zawodów.

– Tego typu turnieje są bardzo potrzebne – podkreśla Jarosław Bryś, wiceprezes Śląskiego Związku Piłki Nożnej. – Dają możliwość zweryfikowania umiejętności i potencjału poszczególnych zawodników. Do tego dochodzi możliwość rozgrywania meczów z drużynami zagranicznymi. To sprzyja ocenie możliwości i umiejętności. Z optymizmem patrzymy, jak ci młodzi zawodnicy rozgrywają piłkę. To nie była taka gra jak kiedyś, że piłka zostaje kopnięta do przodu i zawodnicy za tą piłką biegają. Teraz akcje były bardzo zauważalne. To w przyszłości może przynieść klubom ekstraklasy czy nawet reprezentacji bardzo dobrych zawodników – dodaje. GOR

KOŃCOWA KLASYFIKACJA

1. Reprezentacja Śląskiego ZPN
2. Podbeskidzie Bielsko-Biała
3. Reprezentacja Małopolskiego ZPN
4. Reprezentacja Podokręgu Katowice
5. Ruch Lwów
6. Reprezentacja Podokręgu Zabrze
7. MFK Vitkovice
8. Dynamo Lwów

eprasa.pl 6a1899a

NA ZAKOŃCZENIE ZIMOWEGO OKNA TRANSFEROWEGO DO GÓRNIKA ZABRZE DOŁĄCZYŁ HIGINIO MARIN

Nowy napastnik Trójkolorowych

Jego rodacy robili w zespole Górnika Zabrze furorę, stając się wielkimi idolami kibiców. Czy Higinio Marin pójdzie w ślady Igora Angulo i Jesúsa Jiméneza? 28-letni Hiszpan zapewnia, że w polu karnym czuje się znakomicie. Trzymamy kciuki i... za słowo.

Mierzący 184 cm wzrostu Marin urodził się 19 października 1993 r. w Calasparze nieopodal Murcji. To właśnie tam wchodził w dorosłą piłkę. Oprócz występów w Murcji Higinio ma na swoim koncie grę m.in. w Realu Valladoid B oraz CD Numancii. Z tej ostatniej trafił w sierpniu 2020 r. do Bułgarii, do zespołu Ludogorets Razgrad.

W pierwszym sezonie w Bułgarii zdobył łącznie siedem goli. Trafiał zarówno w lidze (4 gole), jak również w europejskich pucharach (łącznie trzy gole w kwalifikacjach do Ligi Mistrzów oraz Ligi Europy, a także w samej Lidze Europy). W trwającym sezonie zagrał łącznie w dwunastu oficjalnych spotkaniach. Zdobył dwie bramki w Pucharze Bułgarii.

Tuż przed zamknięciem zimowego okna transferowego 28-letni hiszpański napastnik dołączył do Górnika na mocy umowy wypożyczenia z bułgarskiego klubu Ludogorets Razgrad do końca bieżącego sezonu. – Jestem bardzo zadowolony z faktu podpisania umowy z Górnikiem. Pragnę jak najszybciej zagrać dla zespołu – powiedział Higinio Marin tuż po podpisaniu kontraktu z 14-krotnym mistrzem Polski.

Napastnik stawia sobie ambitne cele związane z grą dla swojego nowego zespołu. – Przede wszystkim chcę swoją grą pomóc drużynie. Wspaniale byłoby zająć tak wysokie miejsce, jak to tylko możliwe – podkreśla 28-latek.

Nie trzeba nikomu przypominać, że napastnicy z Półwyspu Iberyjskiego w ostatnich latach robili w Zabrzu prawdziwą furorę, czarując swoją grą i umiejętnościami. Czy Higinio Marin pójdzie w ślady Igora Angulo i Jesúsa Jiméneza? Jaki styl gry preferuje ofensywny zawodnik rodem z Calasparry? – Jestem napastnikiem, który lubi popracować. Bardzo dobrze czuję się w samym polu karnym. Moim atutem jest również gra głową – przekonuje Hiszpan. – Jestem tu po to, by ciężko pracować, a przez to dać kibicom satysfakcję i radość – dodaje.

GOR

▶ Higinio Marin zapewnia, że w polu karnym czuje się znakomicie Fot. Górnik Zabrze

eprasa.pl 6a1899a

LEKCJA HISTORII Z MUZEUM MIEJSKIM W ZABRZU

„SZYBKO PRZYCHODZI ŚMIERĆ PO CZŁOWIEKA", CZYLI...

Historia pewnego pomnika

Na terenie obecnego Zabrza przed 1945 rokiem znajdowało się kilkadziesiąt pomników i tablic pamiątkowych. Jednym ze starszych jest ten znajdujący się przy polnej drodze łączącej aleję Korfantego z ul. Lawendową.

Pomnik to ustawiony w pionie, ociosany kamień wysokości ok. 135 cm, na którym umieszczona została tablica z inskrypcją: „Hier verunglückt der Fürstl. Oberinspektor Emil Golly am 17.9. 1915/Gewidmet von Sr Durchlaucht Fürst von Donnersmarck/und sämtlichen Beamten der Oekonomie-Verwaltung" (W tym miejscu uległ wypadkowi Książęcy Starszy Inspektor Emil Golly 17.9.1915/Dedykowany przez Jego Książęcą Mość Księcia von Donnersmarck/i wszystkich urzędników administracji gospodarczej). Pomnik ustawiony został na niewielkiej podmurówce. Tablica jest bardzo zniszczona, a napisy słabo widoczne – część z nich jest niekompletna, dlatego odczytanie poszczególnych wyrazów jest utrudnione.

Pomnik znajdował się na terenie dawnego folwarku Neuhof (Nowy Dwór) – jednego z trzech tego typu obiektów w Mikulczycach. Folwark Nowy Dwór powstał w 1837 r. i w połowie XIX wieku miał ok. 1400 ha powierzchni. W interesującym nas okresie Mikulczyce leżały na terenie powiatu tarnogórskiego, a sam folwark był własnością rodu Henckel von Donnersmarck. W tym czasie powierzchnia mikulczyckich posiadłości księcia, wraz z folwarkami Wesolla (Wesoła) i Neuhof, wynosiła 1144 ha, z czego 850 ha stanowiły pola, 68 ha – łąki, 250 ha poręby, 1 ha woda, a 20 ha obszary dworskie. W Mikulczycach działały ponadto cegielnia i gorzelnia oraz hodowano konie rasy ardeńskiej.

W 1915 r. głową rodu i tytularnym panem Tarnowskich Gór był Guido Henckel von Donnersmarck, który w 1901 r. otrzymał dziedziczny tytuł „Fürst" (książę). Odtąd też należało zwracać się do niego „Wasza Książęca Mość". Miejsce, w którym znajduje się pomnik, a które obecnie zajmuje osiedle „Słoneczna Dolina", dawniej stanowiło pola uprawne folwarku Nowy Dwór. Na początku XX wieku funkcję dzierżawcy folwarku w Mikulczycach pełnił Emil Golly. Urodził się 14 maja 1861 r. w Bytomiu jako syn mistrza rzeźnickiego Andreasa Golly i jego żony Antonie z domu Stobrawa. Andreas Golly był właścicielem rozległej kamienicy przy Tarnowitzerstrasse (obecnie ul. Jainty), w której prowadził interes oraz mieszkał. Tam też przyszedł na świat Emil, jako szósty z dwanaściorga rodzeństwa. Jako ciekawostkę warto dodać, że siostra Emila, trzy lata młodsza Clara Golly, w 1888 r. wyszła za mąż za Richarda Kanię, aptekarza i naczelnika gminy Małe Zabrze w latach 1893–1895, który jako jedyny spośród przedstawicieli swego zawodu w Zabrzu został upamiętniony w nazwie ulicy (Kaniastrasse – obecna ul. Padlewskiego).

Prawdopodobnie na służbę w dobrach książąt von Donnersmarck polecił Emila jego starszy brat Paul, który w 1886 r. pełnił funkcję książęcego inspektora w Brzozowicach, obecnej dzielnicy Piekar Śląskich oraz w Piekarach Śląskich (wówczas Niemieckich Piekarach). W kolejnych latach Paul wszedł w posiadanie dóbr rycerskich w Jaśkowicach, dokąd się przeprowadził.

W 1894 r. Emil Golly zarządzał już dobrami księcia von Donnersmarck w Stolarzowicach, do których należała też obecna dzielnica Zabrza – Helenka. W tym samym roku ożenił się z młodszą od niego o 14 lat Anną Staroszczyk, córką Andreasa i jego żony Marie z domu Orgler. Emil i Anna Golly doczekali się czwórki dzieci: Elisabeth, Ericha oraz bliźniaczek, Edith i Magdaleny, z których wszystkie urodziły się w Stolarzowicach.

W 1901 r. rodzina Golly przeniosła się do Mikulczyc, gdzie Emil objął zarząd majątku Neuhof z prawem do prowadzenia na miejscu własnego gospodarstwa domowego. Pomiędzy rokiem 1905 a 1912 awansował na starszego inspektora.

Zagadką pozostaje, co dokładnie wydarzyło się 17 września 1915 r. na polach należących do folwarku. Relacje na temat tamtych wydarzeń znamy z lokalnej prasy oraz przekazów ustnych potomków dawnych pracowników folwarku Nowy Dwór. Według dziennika „Oberschlesische Volksstimme" „dzierżawca Golly z majątku Neuhof został ciężko ranny podczas jazdy powozem. W budzącym

eprasa.pl 6a1899a

niepokój stanie został przewieziony do szpitala im. Cesarzowej Augusty – Wiktorii". Podobną relację znajdziemy w gazecie „Hindenburger Anzeiger": „Ciężko ranny podczas jazdy powozem został w sobotę dzierżawca dóbr Golly z majątku Neuhof. Został odwieziony do szpitala im. Cesarzowej Wiktorii – Augusty. Jego stan jest poważny". Cytowany na początku „Volksstimme" w kolejnym numerze donosi: „Szybko przychodzi śmierć po człowieka. Starszy Inspektor księcia von Donnersmarck, Emil Golly, który w sobotę, jak donosiliśmy, uległ ciężkiemu wypadkowi podczas pracy w majątku Neuhof w Mikulczycach i w beznadziejnym stanie został przewieziony do szpitala im. Cesarzowej Augusty – Wiktorii zmarł z powodu ciężkich obrażeń (m.in. złamania miednicy). Golly dożył zaledwie 55 lat". Nieco odmienną wersję wydarzeń podaje inny dziennik – „Der Oberschlesische Wanderer". Pisze on mianowicie: „Śmiertelny upadek. Starszy Inspektor Golli z majątku Neuhof w Mikulczycach spadł przedwczoraj z konia, a dzisiaj w nocy z powodu obrażeń zmarł w szpitalu im. Cesarzowej Augusty – Wiktorii". Informacje na temat wypadku znajdują się także w prasie polskojęzycznej – o nieszczęściu informował „Polak", „Katolik", „Głos Śląski", „Kuryer Polski" i „Górnoślązak", wszystkie w identycznie brzmiącej notatce: „Mikulczyce. Dzierżawca folwarku Nowegodworu Goły spadł w tych dniach z konia i doznał złamania kości miednicowej, a nadto odniósł i inne obrażenia. Aczkolwiek okaleczonego przewieziono natychmiast do szpitala w Zabrzu, nieszczęśliwy skonał wskutek okaleczeń".

Informacje na temat zdarzenia zachowały się także w przekazywanych z pokolenia na pokolenie relacjach ustnych najstarszych mieszkańców Mikulczyc, których dziadkowie pracowali w folwarku Nowy Dwór i byli świadkami wypadku. Według tych przekazów Emil Golly miał być złym człowiekiem, który w okrutny sposób obchodził się ze swoimi pracownikami. Częste były sytuacje, kiedy nadzorując prace

Pomnik poświęcony Emilowi Golly w miejscu nieszczęśliwego wypadku 17 września 1915 r.
Fot. Mateusz Golec

polne, bił pracujących ludzi pejczem. Oprócz tego przypisywano mu ojcostwo kilku nieślubnych dzieci urodzonych przez pracownice Nowego Dworu. Tamtej wrześniowej soboty roku 1915 w folwarku Nowy Dwór trwały żniwa. Dzierżawca wyjechał na pola konno, aby przekonać się, jak przebiega praca. Widocznie nie był zadowolony, gdyż zaczął okładać pejczem jedną z kobiet pracujących w polu. Kobieta miała być ciężarna. Całej sytuacji przyglądali się inni pracownicy. W końcu jeden z parobków ładujących snopki na wóz nie wytrzymał i zamachnął się na Golly'ego widłami. Koń, na którym ten siedział przestraszył się i stanął dęba, a sam dzierżawca spadł z niego, uderzając potylicą o stos zebranych z pola kamieni. Leżącego mieli dodatkowo pobić i skopać obecni na miejscu parobkowie. Dalszy przebieg wydarzeń jest już znany. Emil Golly zmarł 19 września 1915 r. w nocy z poniedziałku na wtorek.

Nekrolog zamieszczony w „Wandererze" donosi: „Za niezbadanym wyrokiem Boskim spokojnie odszedł wczoraj w nocy o 23.45 w wyniku wypadku przy pracy, zaopatrzony środkami łaski Kościoła świętego mój najukochańszy mąż, nasz troskliwy, niezapomniany, najlepszy ojciec, brat, zięć, szwagier i wuj, Starszy Inspektor Księcia von Donnersmarck Emil Golly w 55 roku życia. O czym zawiadamiamy w imieniu pogrążonej w głębokim bólu żony Anny i dzieci. Pogrzeb odbędzie się w czwartek 23 września 1915 roku o 9.00 z sali żałobnej folwarku Neuhof". Uroczyste Requiem w kościele pw. św. Wawrzyńca w Mikulczycach odprawił proboszcz Johannes Lebok, a Emil Golly został pochowany najpewniej na nieistniejącym już cmentarzu przy ul. Gabrieli Zapolskiej. Z gazety „Tarnowitzer Kreis- und Stadtblatt" dowiadujemy się, iż pogrzeb miał niezwykle uroczystą oprawę: „Mikulczyce. W czwartek odbył się uroczysty pogrzeb Starszego Inspektora ds. Gospodarczych Golly, z tutejszego majątku Neuhof, na który przybyli przedstawiciele władz powiatowych, Książęcej Generalnej Dyrekcji i administracji gospodarczej, oprócz tego uczestniczyły w nim Związki Wojackie z Mikulczyc i Stolarzowic i męskie Towarzystwo Śpiewacze z proporcami oraz Katolicki Związek Robotników. Pieśni liturgiczne w kościele, w podniosłym stylu prowadziło Towarzystwo św. Cecylii, a pieśni żałobne w domu i nad grobem męskie Towarzystwo Śpiewacze. Zmarły skonał w wyniku wypadku podczas jazdy konnej".

Pomnik dla upamiętnienia dzierżawcy i jego nieszczęśliwego wypadku musiał zostać postawiony krótko po tym wydarzeniu. Według relacji ustnych, na polecenie księcia von Donnersmarck mieli ufundować go pracownicy Nowego Dworu, którzy przyczynili się do śmierci zarządcy. Tym samym byłaby to forma nawiązania do praktyki stawiania we wcześniejszych wiekach krzyży pokutnych. Bardziej jednak prawdopodobne jest, iż fundatorem pomnika był, jak głosi inskrypcja, książę Guido Henckel von Donnersmarck i jego urzędnicy.

Anna Golly wraz z dziećmi wkrótce po traumatycznym wydarzeniu opuściła majątek i zamieszkała w Bytomiu. Nie wyszła ponownie za mąż, a zmarła w 1948 r. w Mikulczycach, gdzie w ostatnich latach życia mieszkała z synem Erykiem. Obecnie pomnik został poddany renowacji i oczekuje na ponowne osadzenie go w pierwotnym miejscu. Niniejszy artykuł jest przyczynkiem do szerszego opracowania, które ukaże się w kolejnym numerze „Kronik Miasta Zabrze".

Anna Kulczyk, Muzeum Miejskie w Zabrzu

eprasa.pl 6a1899a

LEKCJA HISTORII Z MUZEUM MIEJSKIM W ZABRZU

HISTORIA PEWNEGO OBIEKTU

Od Café Silesia do Galerii Muzeum Miejskiego (cz. II)

Od początku stycznia nasze oko cieszy kolejna wyremontowana w Zabrzu kamienica. Tym razem jest to budynek przy ulicy 3 Maja 6. Miesiąc temu przypomnieliśmy, w jakich okolicznościach pojawił się on w krajobrazie Zabrza. Teraz przedstawiamy ciąg dalszy jego historii.

Pod koniec 1907 r. Amalia Sliwka sprzedała kamienicę. Nabywcą został Georg Böck (1861–1915). Nowy właściciel z zawodu był cukiernikiem. To spowodowało, że w odróżnieniu od poprzednika sam zajął się prowadzeniem znajdującego się na parterze budynku lokalu. Wraz ze zmianą właściciela, lokal otrzymał nową nazwę „Kaiser Café". Nowy właściciel dokonał pewnych modyfikacji we wnętrzu. W centralnym punkcie sali restauracyjnej, w miejscu zlikwidowanego podestu (tzw. loży), pojawił się masywny bufet oraz stojące za nim regały do przechowywania naczyń. Bufet w tym miejscu będzie stał do czasu likwidacji restauracji w 1949 r. W tym czasie lokal rozszerzył swoją ofertę o sprzedaż własnych wyrobów cukierniczych (torty, ciasta, figurki z czekolady i marcepanu, itp.) również na wynos. W lokalu można było posłuchać muzyki, do południa odtwarzanej z gramofonu, po południu w formie koncertów w wykonaniu bądź to pianistów grających na stojącym na specjalnym podwyższeniu fortepianie, bądź w trakcie zabaw w wykonaniu większych składów muzyków. W lokalu dostępny był do czytania bardzo szeroki wybór tytułów prasowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Georg Böck zmarł w 1915 r., nową właścicielką kamienicy i lokalu została jego żona Henrietta. Około 1920 r. wdowa poślubiła pana Floriana Schewiolę. Wkrótce małżonkowie podjęli decyzję o rozbudowie lokalu. Chodziło o pomieszczenia zajmowane dotąd przez mieszkania na pierwszym piętrze. Powstała duża (największa w lokalu) sala. Na jej tyłach urządzono sanitariaty. W celu połączenia pomieszczeń na obu kondygnacjach wybudowano wewnętrzną klatkę schodową. W trakcie remontu zlikwidowano znajdującą się w strefie wejściowej cukiernię, w jej miejscu powstała dodatkowa sala kawiarniana. Bez większych zmian pozostała duża sala restauracyjna. W reklamie, jaka pojawiła się w 1920 r. w prasie, informowano, że w lokalu urządzona została sala w stylu japońskim, prawdopodobnie chodziło o byłą salę bilardową, która przeniesiona została do pomieszczeń w oficynie zajmowanych do tej pory przez winiarnię. Winiarnia przeniesiona została do sali na pierwszym piętrze. Przy okazji remontu częściowej zmianie uległ również wystrój wewnętrzny, całość zyskała na lekkości. Ze względu na zmianę wewnętrznego układu pomieszczeń na parterze wymienione zostały okna. Lokal powrócił do swej pierwotnej nazwy „Café Silesia", dodano jedynie napis „Weinstube", podnosząc tym samym znaczenie winiarni. Stan ten trwał do roku 1926, kiedy to na krótki czas lokal zmienił nazwę na „Café Fichtner".

W 1927 r. kolejnym właścicielem kamienicy i znajdującego się w nim lokalu został Oskar Vogt. Lokal po raz kolejny zmienił nazwę, tym ra-

▶ Dwa ujęcia sali restauracyjnej na parterze, około 1928 roku Fot. ze zbiorów Włodzimierza Wysockiego

eprasa.pl 6a1899a

zem na „Café und Echtes Bierhaus". W latach 30. nazwa lokalu uległa zmianie na „Kaffee-und Kissling-Spezial-Ausschank". Na podstawie dosyć licznie zachowanych pocztówek przedstawiających widok lokalu z zewnątrz, jak i wewnątrz, można wnioskować, że nowy właściciel nie przeprowadzał znaczących zmian, skupiając się na samej działalności. Oskar Vogt sam zamieszkał w mieszkaniu na drugim piętrze bezpośrednio nad lokalem. W jego rękach zarówno lokal, jak i budynek pozostawały do końca drugiej wojny światowej.

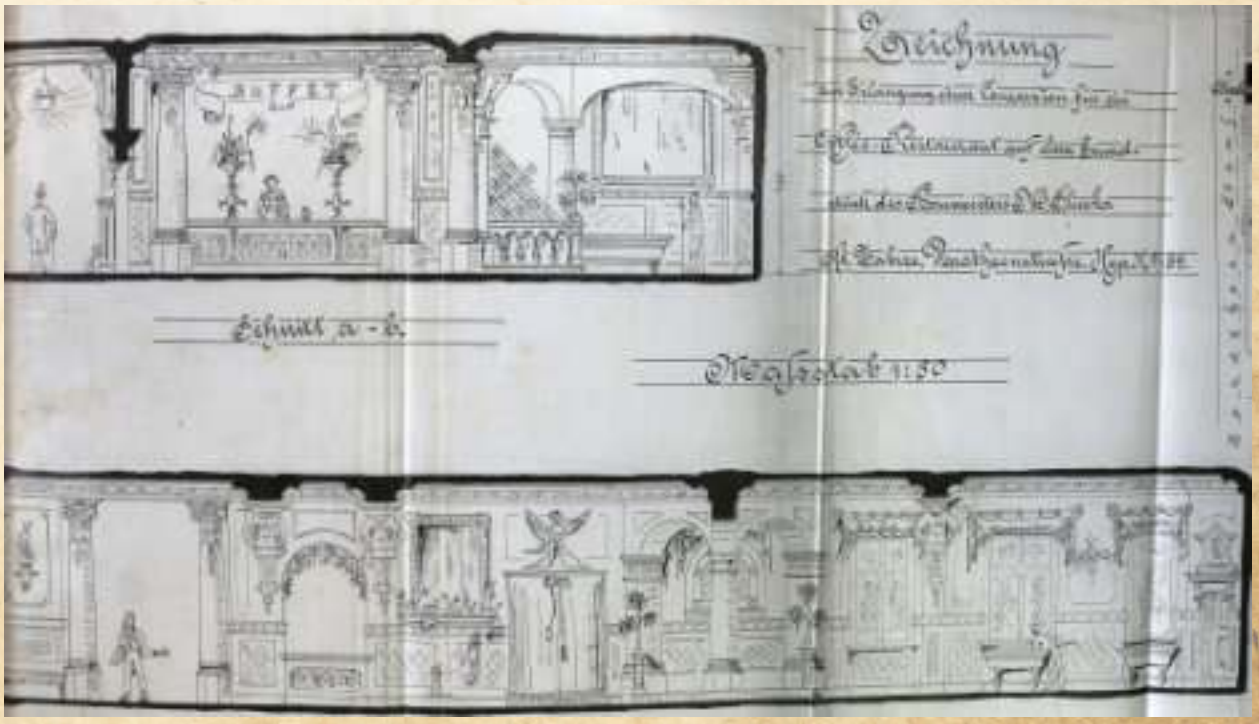
W 1945 r. czwartym, tym razem ostatnim, właścicielem lokalu został pan Daniel Balcarczyk, który wraz z rodziną zajął mieszkanie poprzedniego właściciela. Na podstawie zachowanych planów możliwe jest dokładne odtworzenie przeznaczenia poszczególnych pomieszczeń w tym czasie. Na parterze, na lewo od wejścia, mieściła się szatnia, na prawo usytuowana była główna sala restauracyjna z umieszczonym w głębi podium dla orkiestry. Z pomieszczenia tego można było przejść do sanitariatów, zaplecza kuchennego, a schodami do pomieszczeń na pierwszym piętrze. Na pierwszym piętrze od ulicy znajdowała się duża sala z wydzieloną w południowo-zachodnim narożniku przestrzenią, w której stanęły stoły bilardowe. W głębi usytuowane zostały toalety. Za nimi mieściły się dwa pokoje biurowe. Lokal uruchomiony został pod zmienioną nazwą restauracja „Obywatelska". Oprócz działalności gastronomicznej, wzorem lat minionych, odbywały się tu spotkania miejscowych towarzystw, w tym między innymi obwodu zabrskiego Ligi Morskiej. W tych trudnych powojennych latach w lokalu odbyło się wiele koncertów, w tym orkiestry urodzonego w Zabrzu Edwarda Czernego. Restauracja „Obywatelska" została zlikwidowana pod koniec lat 40. XX wieku.

W kolejnych latach pomieszczenia byłego lokalu użytkowały różne jednostki. Przez długi czas na parterze mieściła się wewnętrzna apteka przyszpitalna. Pomieszczenia na pierwszym piętrze użytkowane były przez różne podmioty, a w okresie późniejszym osoby prywatne.

Nowy rozdział w „życiu" kamienicy nastąpił wraz z podjęciem przez Urząd Miejski w Zabrzu decyzji o przeznaczeniu pomieszczeń na parterze na cele wystawiennicze Muzeum Miejskiego w Zabrzu. W wyniku przeprowadzonego w 2008 r. remontu powstała przestrzeń wystawiennicza, jej otwarcie miało miejsce 14 grudnia tegoż roku. Muzeum, jako użytkownik, zdecydowało się nawiązać do funkcji, jaką miejsce to pełniło w przeszłości, stąd pojawienie się na fasadzie nazwy „Galeria Sztuki Café Silesia. Muzeum Miejskie w Zabrzu". W 2010 r. Muzeum powiększyło stan posiadania o pomieszczenie na parterze w oficynie (pierwsza siedziba winiarni), przeznaczając je na magazyn sprzętu wystawienniczego. W roku następnym, po przeprowadzonym na zlecenie Urzędu Miejskiego w Zabrzu remoncie, Muzeum zajęło pomieszczenia na pierwszym piętrze. Tym samym weszło w posiadanie prawie wszystkich pomieszczeń byłego lokalu.

Co pozostało z materialnego zasobu byłej „Café Silesia"? Niewiele, fragment uratowanej i odrestaurowanej drewnianej okładziny ścian w sali na pierwszym piętrze, kilkanaście naczyń (kieliszki, taca, pucharki do lodów, łyżeczka) sygnowane nazwą lokalu, pocztówki, stojący wieszak, metalowa podstawa stołu, fragment marmurowego blatu. Część tych artefaktów znajduje się w zbiorach Muzeum Miejskiego w Zabrzu, część jest własnością osób prywatnych.

Urszula Wieczorek,
Muzeum Miejskie w Zabrzu

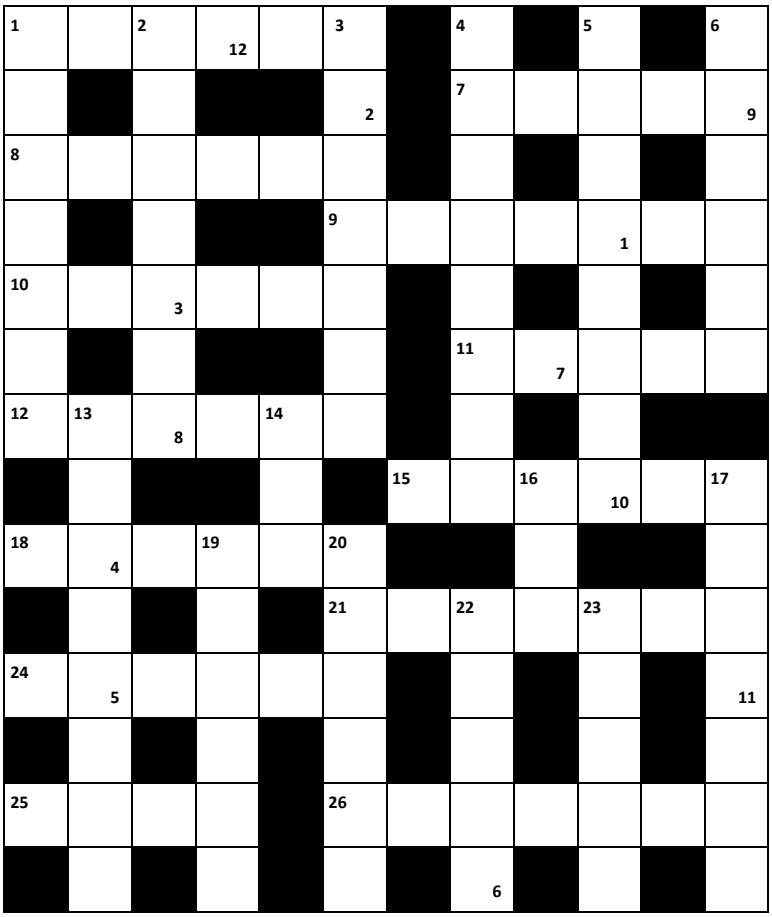

▶ Fragment planu wystroju lokalu. U góry widok na salę dla kobiet, u dołu na północną ścianę sali restauracyjnej, luty 1899 roku
Fot. ze zbiorów Archiwum Państwowego w Katowicach, Oddział w Gliwicach

eprasa.pl 6a1899a

1

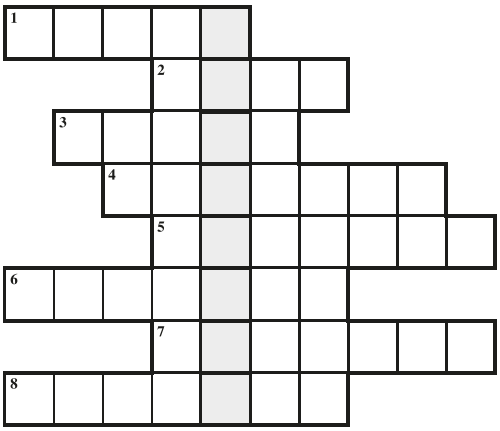

Poziomo: 1 – miesiąc, w którym rozpoczyna się wiosna, 7 – „...w operze" – musical, 8 – pochodzi z tych samych stron, 9 – w niej obrazy lub... sklepy, 10 – na końcach skakanki lub u niemowlęcia, 11 – rzucana pod nogi, 12 – miasto u podnóża Wezuwiusza, 15 – między ostatnim piętrem a dachem, 18 – czerwonoskóry czarownik, 21 – dawniej wybór króla, 24 – kuchenna przyprawa np. do kapusty, chleba, 25 – samiec świni, 26 – pajac z komedii dell'arte.

Pionowo: 1 – muszelki, nitki lub kolanka, 2 – odpowiedź na bodziec, 3 – jego pociągnięcie powoduje wystrzał, 4 – kopia oryginału, 5 – cios bokserski, 6 – gwar, harmider, 13 – prymus zdaje je w zerowym terminie, 14 – żądlący owad, 16 – kabaret z Rudy Śląskiej, 17 – cebulkowy kwiat lub kamień szlachetny, 19 – siedmioramienny świecznik, 20 – napój bogów, 22 – damski szal futrzany, 23 – niejedna na lamparcie.

Rozwiązanie krzyżówki – tytuł piosenki grupy Vox, utworzą litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu.

2

1 – wciąż wtacza kamień pod górę, **2** – coś dla aktora i rolnika, **3** – jeden z darów trzech króli, **4** – bliższa ciału, **5** – zadawane na egzaminie, **6** – niedobór, **7** – film Marka Koterskiego z Cezarym Pazurą w roli Adasia Miauczyńskiego, **8** – wagonową śpiewa Maryla Rodowicz.

Rozwiązaniem jest słowo, które powstanie w zaznaczonej kolumnie.

3

FOTOZAGADKA

Fot. UM Zabrze

Zagadka polega na odgadnięciu, gdzie znajduje się prezentowane miejsce.

Rozwiązania z poprzedniego numeru

1. Dziwny jest ten świat
2. Kaladium
3. Przedszkole nr 11
4. Złoty kogucik

4

H	W	E	I	L	M	L		L	T	E	L

Chochlik drukarski pomieszał literki we wszystkich wyrazach. Trzeba je poprzestawiać tak, aby utworzyły tytuł opery Gioachino Rossiniego.

Wydawca:
Centrum Informacji Kulturalnej

Adres redakcji:
41–800 Zabrze, ul. Generała de Gaulle'a 17, tel. 32 271-21-70

Redakcja:
Igor Cieślicki – redaktor naczelny,
Magdalena Mionc,
Helena Pisarczyk

Skład: CIK

Zdjęcie na okładce:
pixabay

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów.

eprasa.pl 6a1899a

reklama

SPRZEDAŻ OZDOBNYCH KAMIENI OGRODOWYCH

ZABRZE,
ul. Ofiar Katynia 56
Tel. 32 274 93 92

reklama

Zarząd Budynków Mieszkaniowych
Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Sp. z o.o. w Zabrzu
Zarządca Nieruchomości

ZARZĄDCA roku
LIDER RYNKU NIERUCHOMOŚCI

ZBM-TBS ZABRZE

TWÓJ DOM W DOBRYCH RĘKACH

41-800 Zabrze, pl. Warszawski 10,
tel. +48 32 37 33 900, www.zbm-tbs.zabrze.pl

- Administrowanie wspólnotami mieszkaniowymi
- Budowa nowych domów w systemie TBS
- Wynajem lokali mieszkalnych i użytkowych
- Remonty oraz termomodernizacja budynków

eprasa.pl 6a1899a

POBIERZ APLIKACJĘ

TV ZABRZE

- Oglądaj Telewizję Zabrze na żywo
- Czytaj nasz miesięcznik o Zabrzu

Skanuj tutaj

tvz TELEWIZJA ZABRZE

Nasze Zabrze

Google play

App Store

eprasa.pl 6a1899a